

MATSALU VEEVÄRK

SOOVITUSED VEE SÄÄSTMISEKS

- Vesi on väärtuslik loodusressurss, mida kokku hoides säästad raha ja meie ühist elukeskkonda. Alljärgnevalt leiad kavalaid võtteid vee säästmiseks nii kodus kui aias.
- Köögis: Pestes nõusid käsitsi, ära lase veel samal ajal joosta. Kui Sul on kahe poolega kraanikauss, täida üks kraanikausi pool pesu- ning teine loputusveega.
- Külma kraanivee joomiseks hoia veega täidetud anumad külmkapis, mitte ära lase veel joosta, kuni see saavutab soovitud temperatuuri.
- Pese puu- ja juurvilju pesukausis. Loputusvett saab hiljem kasutada taimede kastmiseks.
- Majapidamises: Pane pesu- ja nõudepesumasin käima alles siis, kui need on tervenisti täidetud.
- Kontrolli regulaarselt lekkeid ning likvideeri need esimesel võimalusel. Selleks on parim jälgida veearveid ja veearvestit, kus peegeldub esimesena harjumuspärasest suurem tarbimine.
- Kraanide kasutamise järel sulge need hoolikalt ning ühtlaselt, et vältida asjatut veekulu.
- Vannitoas ja tualetis: Eelista vanniskäigule dušši. Pestes vannis kulutad ligi 3 korda rohkem vett.
- Lühendades duši all käimist 1-2 minuti võrra, võid säästa vett kuni 12 liitrit päevas!
- Hambaid või pead pestes, end raseerides või käsi seebitades keera vesi kinni. Sellega võid säästa ligi 40 liitrit vett päevas.
- Aias: Aurustumist aitab vältida, kui kastad varahommikul või hilisõhtul, mil temperatuur on madalam.
- Võimalusel kasuta kastmiseks eelnevalt kogutud vihmavett.
- Kasta taimede juuri, mitte lehti. Lehti kastes aurustub vesi kiiremini.
- Võimalusel eelista kastekannu automaatsele kastmis-süsteemile ehk vihmutile.

- Selleks, et vältida surveprobleeme, ära kasta taimi veetarbimise tipptundidel (vahemikus kl 18.00–22.00).

TARBIMISNÕUANDED

- Liiga väike veetarbimine ei pruugi kokkuvõttes olla sugugi odav – liigväike veehulk ei suuda kanalisatsioonitorru minevat “paksu” ollust minema uhtuda ja tulemuseks on kanalisatsioonitoru ummistus, mille likvideerimine on vähemalt kümme korda kallim, kui kokkuhoitud kuupmeeter vett.
- Vee destilleerimine ehk deioniseerimine ei ole üldse hea, sest eemaldab veest soolad ja selline vesi ei ole inimese tervisele kasulik. Tihti kasutatakse ka vee deionisaatoreid. Deioniseeritud vesi on inimese sooltele ärritav ja võib põhjustada terviserikkeid.
- Ärge kasutage oma köögi- või vannitoatorudes filtreid, sest need koguvad endasse toitained, mis soodustavad bakterite jõudsat paljunemist. Kui ilma filtrita ei saa, siis hooldage või vahetage filtrit vähemalt kord kuus.
- Pudelveel puuduvad igasugused eelised kraanivee ees. Pudelvesi on 1000 – 1500 korda kallim kui kraanivesi ja sisaldab säilitusaineid.
- Ärge visake paberkäterätte WC potti – need lagunevad vees palju halvemini, kui tualettpaber ja hakkavad kanalisatsioonitorusid ummistama. Ummistuse likvideerimine on aga kallis.

JOOGIVEE KASUTAMINE KASTMISVEENA OHUSTAB VEEVARUSID

Oluline on kastmist vältida hommikustel ja õhtustel tundidel, kui kodune veetarbimine on suurem.

Soojad ja päikesepaistelised ilmad rõõmustavad meid suvel, kuid toovad endaga kaasa ka uued mured – taimed närtsivad, muru kolletub ja krõbiseb jalge all, tahaks peita ennast külmavee basseini. Sademetevaene ja soe periood suurendab järsult veetarbimist, mis toob kaasa probleeme veesurvega. Eestis on täna piirkondi, kus

veevarustus võib ülekoormuse tõttu katkeda, sest vett kasutatakse rohkem kui puurkaevud ja veetöötlusseadmed toota jõuavad. Pikad põuased perioodid mõjutavad riike üle maailma ja üks olulisemaid kaasnevaid probleeme on seotud joogivee nappusega, kuna elanike arvu suurenemisega kasvavad ka joogivee tarbimismahud.

Oluline on muuta oma igapäeva harjumusi nii, et me kasutaks puhast joogivett targalt. Näiteks haljasalade niisutuseks sobib ideaalselt varem kogutud sademevesi. See aitab säästa veevarusid joogi- ja toiduvalmistamiseks. Oluline on veel märkida, et vee-ettevõtted peavad kinni pidama neile Keskkonnaministeeriumi poolt kehtestatud joogivee kasutamise mahust. Ette antud limiite ei tohi ületada, sest need tuginevad teaduslikel uuringutel ja ületamise korral võib kogu piirkonna põhjavee kasutamine joogiveena ohtu sattuda. Ühisveevärgi süsteemide ehitamisel on arvestatud nende limiitidega ja esmatähtis on kõigile elanikele tagada joogivesi.

Sademetevaesel perioodil on vaja hoolikalt jälgida ühisveevärgist vee tarbimist! Suureks abiks on, kui kastmist välditakse ajavahemikel 7:00-10:00 ja 17:00-23:00, sest nendel kellaegadel tarbitakse ühisveevärgi vett kõige enam. Lisaks annab parima kastmise tulemuse just hilisõhtused kastmised, sest nii ei aurustu vesi lõõmava päikese all kohe ära. Tasub ka mõelda, kuidas kastmiseks vajaminevat vett tulevikuks varuda, selleks võiks koguda vihmaperioodidel sademevett.